

Boraks

Yurdumuzda ilk bor tuzu yatağı 1815 yılında Balıkesir İli Susurluk ilçesinde bulunmuştur. 18654917 yılları arasında Türk, Fransız» İngiliz ve İtalyan girişimcilerin ruhsat aldıkları görülmektedir. Daha sonra bu ruhsat far dünya çapında bir kartel olan İngiliz Borax Consolidated Ltd. tarafından ele geçirilmiştir.

İstanbul! Bebek'te mermer işleri ile uğraşan Potanyalı mülteci Henri Cropile.eski ortağı Fransız Desrnezures'e alçı taşından yapılmış heykeller hediye eder, Heykellerde yüksek oranda boraks olduğunu anlayan Fransız, Türkiye'ye gelir ve Sultançayırı'nda pandemit üretimine başlarlar ve Paris civarında bir boraks rafine tesisi kurarlar, ve üretilen cevheri alçıtaşı adı altında yıllarca ucuz değer ve harçlar ödeyerek yurt dışına sevk ederler. Üretim başlanmalarından 17 yıl sonra hile ortaya çıkarılır ve faaliyet durdurulur. Şirket bazı hileli yollarla bir süre daha cevher şevkine devam eder. Bu olay, Batının Anadolu'daki hammadde kaynaklarına nasıl baktığı» hammaddeyi götürerek sanayi tesislerini kendi ülkelerine kurduklar^ bunun yanında hileli yollarla doğal kaynaklarımızı nasıl ucuza kapattıkları ve genel zihniyetlerini yansıtmaması açısından düşündürücüdür.

Ülkemizin bor yatakları, Milli Mücadeleden sonra da, uzun yıllar Avrupa'nın asit borik üretimi için değerli hammadde kaynağı olmaya devam eder. Borax Consolidated Ltd., Amerikalı kartel ortağı ile Türkiye'deki üretimi,, dünyanın başka yerlerindeki yatakların kullanılma durumuna göre, çıkarlarına uygun fiyat ve satış poli-

M.-İyâ -Gözler -

Eti Holding A.Ş.
Genel Müdürü

tikaları ile yönlendirmeye çalışmışlardı,. Bu her iki kartel Türkiye'de hiçbir zaman rafine tesis kurmayı istememiş ve düşünmemiştir. Bu iki kartel, 1950'li yıllarda da Türkiye'yi kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmeye devam ederler (1.950 yılında bor ihracatı 11,700 ton). 1950'li yılların ikinci yarısında ETİBANK bor hızlarıyla ilgilenmeye başlar, ETİBANK'm üretime başlamasından sonra (1960) üretim 97.500 tona yükselmiştir. 1958 yılından sonra Devlet eliyle bor yataklarına ciddi yatırım çalışmaları başlatılmıştır.

temelini atar, ve böylece ülkemiz de rafinasyon tesisleri ile ilgili yatırım dönemi başlatılmış olur. Dünya bor rezervlerinin %60'ının elinde bulunan ülkemizin, dünya pazarında söz sahibi olması, bor üretimini artırması» nihai ürünlere yönelmesinin doğruluğu 701i yıllarda tartışılmış ve 2172 sayılı yasa ile tüm bor sahaları Etibank'a devredilerek bor ruhsatları tekel sıfatıyla kamunun eline geçmiştir, Bor yataklarının üretimi ve pazarlaması kamu işletmeciliğine geçtikten sonra arama çalışmalarına hız verilmiş», rezervler 2 milyar tona çıkmış, nihai ürün eldesine yönelik politikalar geliştirilmiş, uzun yıllar 25-30 milyon dolar olan yıllık ihracatlar, bugün 230 milyon dolarlar seviyesine ulaşmıştır.

Tablo 1: 1960'lı yıllardan beri faaliyet gösteren ETİBANK Rafine ve Ham Bor Tesisleri

YERİ	ÜRÜN	KAPASİTE (Ton/Yıl)	USB
1- Bandırma/BALIKESİR	Borik Asit	85.000	765.000
2- Kırka/ESKİŞEHİR	Boraks Pentahidrat	160.000	814.000
3- Kırka/ESKİŞEHİR	Boraks Pentahidrat	160.000 (2. Tesis)	
4- Bandırma/BALIKESİR	Boraks Pentahidrat	20.000	
5- Bandırma/BALIKESİR	Boraks Pentahidrat	30.000	15.000
6- Bandırma/BALIKESİR	Sodyum Perborat	20.000	
7- Bandırma/BALIKESİR	Sodyum Perborat Monohidrat	4.500	
8- Kırka/ESKİŞEHİR	Konsantre Tinkal	800.000	
9- Emet/KÜTAHYA	Konsantre Kolemanit	900.000	
10- Bigadiç/BALIKESİR	Konsantre Kol. ve Üleksit	600.000	
11- Bigadiç/BALIKESİR	Öğütülmüş Kolemanit	30.000	
12- Kırka/ESKİŞEHİR	Susuz Boraks	60.000.	42.500

Bor türevlerini üretecek fabrikanın" yabancılar tarafından kurulmayacağını, oyalama politikalarının devam edeceğini anlayan hükümet Polonya Polimax kuruluşuyla temasa geçerek 1 Haziran 1964 yılında Bandırma Boraks ve Asit Borik Fabrikalarının

Ayrıca KırM/ESKİŞEHİR'de 160.000 fon/yıl kapasiteli 3. Boraks Pentahidrat ve Emet/KÜTAHYA'da 100 bin ton/yıl kapasiteli 2. Borik Asit tesislerinin yapımı devamı etmektedir.

Ülkemiz dünya boraks rezervinin

Tablo 2: Türkiye Bor Yataklarının Dünya Bor Madenciliğindeki Yeri

Ülke Adı	B ₂ O ₃ Bazında Toplam Rezerv Milyon TON	%	Yatak Ortalama Tenörü (%B ₂ O ₃)
Kuzey Amerika (Kaliforniya)	210	17	25
Güney Amerika (Arjantin, Bolivya, ^a İli, Peru)	100	8	-
Avrupa (Eski SSCB ülkeleri dahil)	150	12	20
Asya (Çin)	40	3	-
Türkiye	720	60	28
Toplam	1.220	100	-

Tablo 3- Yıllar İtibarı İle Eti Holding İhracatı (Milyon \$-Bin Ton)

Ürün Adı	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Ham Bor \$	163.4	169.2	144.7	135.4	122.1	116.0	122.1	133.9	135.6	131.6	122.5	170.4
Ton	842.8	816.0	681.6	656.6	604.1	616.1	648.3	709.6	759.9	738.6	697.4	672.8
Rafine Bor \$	49.4	57.6	53.9	48.3	68.5	63.9	80.8	82.0	85.4	103.8	108.4	117.1
Ton	127.3	162.9	144.6	141.5	192.4	189.7	247.7	240.0	250.4	321.1	328.6	362.1
Toplam Bor \$	212.7	226.8	198.6	183.7	190.6	179.9	203.0	215.9	221.0	235.4	230.8	237.5
Ton	970.1	978.9	826.2	798.1	796.6	805.7	896.0	949.6	1.010	1.059	1.026	1.035

%60'ına sahip bir ülke olarak bu minerallerin Dünya piyasalarında aranan nitelikleri ve bütün ticari bor minerallerinin bu rezerv içinde yer alması sebebi ile önemli bir konumda bulunmaktadır. Ancak rezervin büyüklüğü üretimin büyük olduğu anlamına gelmediği gibi üretimi sınırlayan en büyük faktör de Pazar hacmidir. Bor tuzlarının %100 B₂O₃ bazında rezerv dağılımında (tablo-2) dünya rezervinin %60'ı ülkemizde, %17'si ABD'de, %12'si BDT'de olup diğerleri Arjantin, Şili, Bolivya, Çin gibi ülkelerdedir., Yaklaşık 1.4 milyon ton olan 1988 yılı Dünya bor üretimi kapasitesinin %35'ni ülkemiz, %55'ini ABD gerçekleştirmektedir. Bugün dünyada yaklaşık 1 milyar USD olan Bor pazarının (1998 rakamları ile) %23'ü bize, %6570'i ABD'ye aittir. (Güney Amerikadaki yatakların bir kısmı US Boraks şirketine aittir). Bor yatakları 1978 yılına kadar özel ve kamu madencilik kuruluşları tarafından işletilirken 1978 yılında çıkarılan 2172 sayılı yasa ve arkasından 2840 sayılı yasa ile bor madenlerinin devlet eline geçmesi mecburiyeti getirilmiştir.

1978 yılına kadar bilinen bor rezervleri 8 milyon tonu özel sektör, 256 milyon tonu Etibank uhdesinde olmak üzere yaklaşık 300 milyon ton civarında biliniyordu. 1978 yılından sonra yapılan arama çalışmaları ile rezerv miktarı 2 milyar tonun üzerine çıkarılmıştır. Büyük bor sahalarında (Emet Kırka, Bigadiç) açık işletme ve konsantratör tesisleri kurulmuş ve konsantre ürünlerden katma değeri yüksek rafine ürünlere geçilmiştir (tablo-1). Bor mineral ve rafine ürünlerinin bir çoğu birbirini ikame edebilen ürünler olduğundan izlenen uzun vadeli pazarlama politikalarının sonucu 80 USD'ye satılan Borlar, 300 USD'ler seviyesine ham borda (Konsantre), 500 USD'ler seviyesine rafine borda gelmiştir. Batı Avrupa başta olmak üzere bütün dünyada çalışılan bir pazarlama ağı kurularak Türkiye'nin bu alanda söz sahibi olması sağlanmıştır. Bugün dünya pazarlarında Eti Holding çok uluslu RT (Rio Tinto) şirketine ait ABD kökenli US Boraks firması ile mücadele etmektedir., Dünya bor pazarında ürün grubunun özellikleri ve

arız tarafında' sınırlı sayıda üretici olması ve bu firmaların başında rezerv dışında finansman, pazarlama, teknoloji gücü ile pazarı etkileme imkanları çok yüksek olan US Boraks firmasının olması sebebi ile bor pazarı diğer mineral ve metal pazarlarından çok farklı bir yapıya sahiptir, Eti Holding ve US Boraks toplam dünya bor arzının %85-90'ını karşılamak-

tedir. Ürünlerin ikame özelliği ürün çeşitlendirmesini gerektirmekte, bu durum çok büyük yatırımlar, sürekli teknoloji yenileme ve dünya çapında pazarlamayı içeren komple bir işletmeciliği zorunlu kılmaktadır. Bir ucunda Eti Holding diğer ucunda US Boraks'ın yer aldığı iki kutuplu yapı bu şartların bir sonucudur.

US Boraks ve RT'nin ABD ve Batı Avrupa pazarları olmak üzere dünyada etkin bir pazarlama ağı bulunmaktadır. Bu alandaki yaklaşık 100 yılı aşkın bir çalışma sonunda toplum bor pazarının tonajda %55-60'ını, parada %65-70'ini elinde bulundurmaktadır.

Bugün dünyada yaklaşık 1 milyar \$'lık B₂O₃ pazarı bulunmaktadır.. Eti Holding bu pazarın parasal bazda ancak %20-23'üne sahip olabilmektedir. Rakibimiz US Borax şirketi bu pazarın %65-70'ine sahiptir. Eti Holding dünya bor pazarının tonaj bazında %35'ini, US Boraks %55'ini karşılamaktadır. Borda devlet madenciliği bu yapıda devam ettiği sürece bu oranın

değişmesi mümkün görülmemektedir. USB, Eti Holdingin her bilgisine ulaşırken Eti Holding USB'nin bilgilerinin bir kısmına ulaşmakta ve doğru luğu konusunda, da tereddütleri bulunmaktadır. Rakip firma pazarda rafine bor ürünleri satmakta olup ham bor satmamaktadır. Eti Holding pazarda hem rafine hem de ham bor satmaktadır. Eti Holding'in yatırımları son yıllarda azaltılmış, fabrikalarını teknolojileri eskimeye başlamış ve verim düşmüştür. Rafine ve uç ürünlere dbğrp bir yatırımı politikamız olmasına rağmen Devlet: eliyle yatırımın uzun dönemde neticelendirilebilmesi, maliyetlerinin yüksek olması ve tasarruf tedbirleri atılım yapmanın önünde bir engel oluşturmuştur. Üretilen ürünlerin maliyet analizleri sürekli kontrol altına alınamamış» maliyetlerin yüksek olduğu hailerde maliyet düşürücü tedbirler acilen devreye sokulmamış bunlara bağlı olarak rekabet gücünü artırmak ve piyasa şartlarına uyum .sağlamak için fiyatlara zamanında "-müdahale edilememiş karar alma ' süreci uzamıştır. Eti Holding rakibi US Boraks'ın üyesi olduğu çok uluslu şirketler grubu RT'nin dünyanın çeşitli ülkelerinde ve bölgelerindeki dağıtım. ağından yararlanarak oluşturduğu pazarla iç içe olma stratejisini bir devlet kuruluşu olması, nedeniyle sağlıklı olarak gerçekleştirememiştir. Eti Holding kendisinden ürün isteyen şirketlere ürün satmış, yeni pazarlar bulamamıştır. Bu bürokratik yapı içinde de bulamaz. US Boraks potansiyel bir Pazar olarak gördüğü bölgelerde kendi ürününüm girdi olarak kullanılabileceği üretimi yatırımlarını ve faaliyetlerini teşvik etmekte, kredi yardımı sağlamakta, ortak olmakta, know-how ve üretim teknolojisi kullanılmaktadır., Eti Holdingin ham bor müşterilerinin büyük çoğunluğu aracı

firmalardır, Bunlar ETİ grubundan aldıkları ham bor cevherini öğütterek nihai tüketiciye pazarlamakta ve aldıkları ürüne yaklaşık %35-50 öğütme maliyeti ekleyerek, nihai tüketiciye satmaktadırlar. Eti Holdingin bu aracı kuruluşları aradan çıkararak doğrudan nihai tüketiciye ürün satması şu anda mümkün görülmemektedir. Eti Grubunca ortalama 250-300 USD/ton fiyatla satılan Kolemaniti alan öğütücüler bunu öğütürerek üstüne 9635-50 fiyat farkı koyarak 375450 USD/tonlar civarında satarak para kazanıyorlar, hem de üretim ile ilgili hiçbir zahmete girmeden emek harcamadan. Düşünün ki yılda ortalama 500.000 ton ham bor satan Eti Grubu kaba bir yaklaşımla aracılar (500.000 ton x. 150 USD/ton = 75 milyon USD) 75milyon USD kazandırmaktadır ve bu kazanç yurt dışında kalmaktadır. Küçük üreticiler rakibin yani US Boraksın kontrolü altında olup ETİ grubunun pazarından pay kapma peşinde koşmaktadırlar. (Arjantin, Şili vb.) Batılı Ülkeler de artık iyice ortaya çıkan çevreci baskılar nedeniyle Bor ürünleri konusunda bir takım yaptırımlar gündeme gelmiş ve bor kullanan sanayiler çevre sorunları açısından alternatif ikame ürün arayışlarına girmişlerdir. Bugün sodyum perborat pazarında perboratı ikame eden sodyum per karbonat adlı bir ürün (ADVANTEX) ortaya çıkmıştır. Daha ileride başka kullanım alanlarında (ki bildiğimiz kadarıyla fiberglas sektöründeki üreticilerde bor kullanmadan üretim yapma çalışmalarına başlamışlardır) boru ikame eden ürünler çıkabilir o zaman bütün rezervler ve fabrikalar elimizde kalabilir. Eti Holding; rafine bor ürünlerine yatırım yapsa da ihracat gelirlerini belli bir noktada bir kısır döngüye sokmuştur. Zira yeni Pazar bulamamakta ya da

rakibinin pazarlarına girememektedir. (tablo-3)

Yukarıda bir kısmını izah etmeye çalıştığımız bu olaylar Bor konusunda Eti Holdingin neler yapılmasını bildiğini ancak ortamı ve şartların bunu engellediğinin bir göstergesidir. Pazarlama konusu Devlet eliyle ancak, bu kadar gerçekleştirilebilmektedir, çünkü rekabet için rakibin kullandığı silahları siz kullanamıyorsunuz,, neticede %60 rezerve sahip olduğunuz bir kaynakla ilgili olarak ancak %35 üretim, %20 Pazar potansiyeline sahip oluyorsunuz. Globalleşen ve çok uluslu bir yapıda bulunan dünya ticaretinde büyük şirketler gelecekle ilgili senaryolarını gerçekleştirmek için şirket evlilikleri yaparken 'biz Eti Holding olarak Türkiye'de kendi Özel Sektörümüz ile işbirliği gerçekleştirmenin nesnel şartlarını sağlayamıyoruz» karşımıza yasalar engel konuluyor (örneğin 2:840 sayılı yasa). Yunanistan'da, İtalya'da, İspanyada v.d. Avrupa ülkelerinde ve ABD'de özel şahıslar veya şirketler bizden mal alıp öğütme ve rafine tesisleri kurup işletirlerken biz kendi ülkemizde Özel Sektörümüzle bir işbirliği yapma düşüncesini tartışmamaktayız.

Türkiye Bor Pazarında Belirleyici Olmalıdır

1978 yılından beri boraks ile doğrudan ilgilenmekte olan Eti Holding aradan geçen 22 sene zarfında hamı lbor-rafine bor dengesini kuramamış, örün çeşitlendirmesini ^sağlayamamış, kalite ve verimlilikte istenilen noktaya gelememiş ve bu>ların sonucu ihracatta önemli şikayetlerle karşılaşmış ve halende karşılaşmaktadır. Eti Holding {Ettbank 1980'lerin sonunda 1.000.000 ton rafine ürün tesislerini gerçekleştirip, ürünlerde özel sektörü devreye sokup

yaklaşık 600 milyon S'lık ihracat hedefine ulaşmış olmalıydı. Şimdilerde de özel sektörle yatırım ve pazarlamada daha büyük projelere yönelmeliydi. Bu şikayetlerin bazılarını aktarmakla konunun daha iyi anlaşılacağı kanaatindeyim.

1. Bandırma Borik asit tesislerinde üretilen borik asitin sülfat oranı 500ppm civarındadır., Bunun normal değeri 90 ppm'dir. Bu değerde veya daha altında borik asit üreten USB piyasada önemli pazarlara elinde bulundurmaktadır, Bu aksaklığın giderilmesi için neden tedbirler alınmadığını kimse sormamaktadır.

2. Yine borik asitte kekleşme ve torbaların içinde yabancı maddelerin çıkması,

3. Etibor-48 de kekleşme ve topaklaşma,

4. Etibor-48 ve dekada elek analizlerinin üretici garantisine uymaması,

5. Zaman zaman stoklarda beklemeyen dolay oluşan tozlaşma,

6. • AS içeriğinin yüksek olması ile tozlanma oranının %20 civarında olması,

7. Stok sahalarının üzerlerinin açık olması sebebiyle zaman zaman ürün kayıpların olması kurumun kamu önümde zor durumda kalması,

8. İstenmeyen empürütelerin olması ve bunların giderilememesi,

9» özellikle bazı ürünlerin homojen olmaması ve renk değişikliklerinin görülmesi nedeniyle alıcıların rahatsızlık duyması»

10. Yaklaşık 10-15 yıldır bor yatırımlarına gerekli önemin verilmemesi Eti Holdingin önünde önemli birer sorun olarak durmaktadır.

Görüldüğü gibi kanunlarla devletin kontrolüne verdiğimiz ve yaklaşık 20 yıldır devlet ağırlıklı götürdüğümüz bordaki tablo budur.

Yatırımlarla ilgili bazı özel bilgilere ele gelince;

Dünya susuz boraks ihtiyacı 60.000 ton civarındadır. Kırka Boraks Tesislerinde 1996 yılında üretime geçilen susuz boraksın kapasitesi die 60.000 ton olmuş ve bugüne kadar yaklaşık 10.000 ton susuz boraks üretilmiştir. Sürekli üretim yapamayan bir tesisin . malının da dünya piyasalarında alıcı bulamayacağı bir gerçektir. Neden böyle bir yatırım yapılmıştır? Böylece bir yatırımı acaba özel sektör tarafından yapılsaydı n'olurdu?

Yine, Bigadiç'te kurulan öğütme tesisimizin kurulma gerekçesi şöyledir: "... Bu amaca uygun olarak, kuruluşumuz tarafından ihraç edilen kolemanit ve üleksit cevherlerini ilk etapta Japonya dışında Uzakdoğu ülkeler» hedef • alınarak ürün yelpazesinin genişletilmesi ile yeni pazarlara girebilmek, öğütme tesisimizin ilave katma değerini ülkemizde değerlendirerek ilave döviz girdisi sağlamak için mevcut öğütücü -firmaların olası reaksiyonları da dikkate alınarak,...." Ülkemizde bir öğütme tesisi kuruyorsunuz ama yurtdışındaki öğütücülerin tepkisinden çekmiyorsunuz. Yurt dışında isteyen kişi ve şirket öğütme veya rafine bor tesisi kurabilir, Eti Holdingden boraks alır» öğütür veya rafine hale getirir. Yüksek fiyatlarla satar. Buna hiçbir kanuni engel yoktur. Ama ülkemizde Eti Holdingin Pazar politikalarını etkilemeyecek bir anlayıştan yola çıkarak bir özel şahıs yada şirket (Türk vatan-daşı ve Türk özel şirketi) ne öğütme tesisi ne de bir rafine bor tesisi kura-

bilir. Bu anlayışın devamı etmesi ve de Eti Holdingini daha özerk bir hale getirilmemesi durumunda 2 milyar ton bor rezervimizle övünüp dururuz ve çok kısa bir süre sonra borun yerine ikame maddeleri çıkar ve neden bu borlarımızı kullanamadık diye hayıflanırız...

By genel bilgileri verdikte« sonra ülkemizde hemen her korunda olduğu gibi bor konusunda da çelişkili bir durumu aktarmayı da uygun görmekteyim. Her ne kadar 2840 sayılı kanun aramadan-işletmeye kadar olan tüm safhaları devlete vermişse de, bor konusunda 1992 yılında Kırka Bor İşletme Müdürlüğü'nün tam karşısına bir özel şahıs boraks dekahidrat fabrikası kurmuş ve işletmeden tinkal olarak boraks dekahidrat üretmiş ve ürettiği bor ürününde Doğu Blok'u ülkeleri ile Yunanistan'a ihraç etmiştir. Yine Eti Holding (Etibank) kendi mantığı içinde küçük ve yeni pazarlara ulaşmak ve ülke ihracatını artırmak maksadıyla Eski Doğu Blok'u ülkeleri ile Orta Doğu ülkelerindeki ödeme gücü nedeniyle takas usulü ile bor ihracatına izin vermiştir.

Ülkemizin elinde bulundurduğu bor yatakları dikkate alındığında; 1-1,2 milyar dolarlık bir bor pazarında 200 - 220 milyon dolarlık bi|. payı elinde bulunduran Eti Holding bu payı yukarılara çekmek mecburiyetinde olduğu için:

1. Bugüne dek yapılmayan rafine ürün yatırımlarına hız vermelidir (Yapılmaktadır).

2. Mevcut tüm tesislerini gözden geçirerek • yenileme yatırımlarına önem vermelidir» (Verilmektedir),.

3. Ürün çeşitlemesinde dünya bor tüketimini dikkate alarak uç ürünlerle ilgili yatırımların önceliklerini belir-

temelidir.

4, Bugünkü konumu itibariyle ihracatı artıracak her türlü eylemi gerçekleştirilmiştir (Gerçekleştirememektedir).

İşte Eti Holding bu 4 şıkkın yerine getirilmesini 657 sayılı devlet memurları Kanununa tabi olan bir sistemi içinde ne kadar yapılabilirse o kadarını yapacaktır.

Son zamanlarda özellikle basında yer alan ve borların Türkiye'nin büyük holdinglerinden birine peşkeş çekildiği iddialarına gelince; Serena isimli bir şirket Türkiye'de borlara yatırım yapmak istediğini ifade eden bir dilekçe ile Holdinge başvurmuştur. (Bu şirket bağlı ortaklığımız Eti Pazarlama ve Dış Ticaret A.Ş. ile 5 yıllık bir satış sözleşmesini 1993 yılında imzalamıştır. Ve bu şirket yıllardır 10.000 ton civarında bor satışı yapan Kestelek'ten 35.000 ton bor almıştır.) Holding bu müracaatı Danıştay'dan görüş almak kaydıyla EPDTAŞ'a bildirmiştir. Serena Şirketi Eti Holdingden yılda 150-200 bin ton cevher istemiş ve bunun yanı sıra Türkiye'de bir de öğütme tesisi ile fiberglas tesisi kurmayı hedeflediğini bildirmiştir. Bu teklif Eti Holdingin yukarıda izah etmeğe çalıştığım düşünce ve hareketlerinden ve de şu ana kadar takip ettiği politikaları çerçevesinde EPDTAŞ tarafından incelenmiş ve bir çerçeve anlaşması ile Holding'e gönderilmiştir. (EPDTAŞ ABD'li şirketler ile bor satışı için 5 yıllık çerçeve anlaşması yapıyor ama hiç ses çıkmıyor., Kimse bu anlaşmaları niye yapıyorsunuz demiyor, borlar peşkeş çekildi demiyor. Ama bir Türk firması borlarla ilgilenmeye başladığında ortalık ayağa kalkıyor. Lütfen artık herkes iyi düşünsün. Bu reaksiyon sebebi acaba nedir? Bu ne kahraman-

lıktır? Bu ne milliyetçiliktir? Bu nasıl bir sosyal adaletçiliktir?) Bu çerçeve anlaşması bir iyi niyet anlaşması olup, 2:840 ve 3213 sayılı kanunlar çerçevesinde incelenmesi kaydıyla yönelimi kurullarında görüşülmesinden sonra karara bağlanacağı açıktır. Buradan Serena firmasının görüşleri alınmış EPDTAŞ ve Eti Holdingin karşı görüşleri sorulmuş ve neticede Yönetim Kurullarının ortak kararı ile Danıştaydan görüş alınmak kaydıyla reddedilmiştir. Diğer taraftan bu konu ile ilgili olarak sadece Serena firması değil 4-5 firma daha bu konu ile ilgilenmiş ve tonuyla ilgili müzakereler firmalarla yapılmıştır., Bugün dahi bir firma müracaat etse aynı görüşmeler yine yapılır. Kurumlar kendi yapılarını geliştirmek için fikir alışverişinde bulunup, yeni oluşumlar meydana getirmek zorunda değiller midir? Eti Grubu tüm tesislerinin ve ihracatının nasıl daha iyi bir noktaya gelmesi konusunda ortaya atılacak her iyi düşünce ve eylemin yanında olacaktır.

Eti Holding, bor ve diğer ürünlerinde politikasını aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

1. Bor-Aluminyum ve Krom'da tesislerin- modernize edilmesi ve kapasitelerinin artırılması,
2. İhracatı tıkayan her türlü engelin kaldırılması için yasal yollara başvurup ihracatın önünün açılması,
3. Kurumun özerk bir yapıya kavuşturulması.

Netice itibarıyla Eti Holding A.Ş. ana faaliyet sahasına giren ve Pazar çekiciliği yüksek yeni alanlara stratejik ortaklıklar oluşturarak veya direkt kendi yatırım yaparak girmeyi hedeflemektedir. Çok sayıdaki maden işletmeciliği yerine başta bor olmak üzere yüksek rekabet gücüne sahip olduğu ana faaliyet: alanlarında yurtdışı piyasalarda büyümeyi» rekabet gücünü daha da arttırmayı ve faaliyetlerinde daha da etkin olmayı planlamaktadır,

ATAMA

***TDCİ Genel Müdür Yardımcılığına
meslektaşımız jeoloji yüksek
mühendisi Hilmi Bener Acar atan-
mıştır. Daha önce MTA ve TKİ Genel
Müdürlüğü'nde de çalışan
meslektaşımıza yeni görevinde
başarılar dileriz.***

Yönetim Kurulu